

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/305/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3812208702
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3812208702.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľa: Česká spořitelna, a.s., so sídlom Olbrachtova 1929/62, Praha, Česká republika, IČO: 45 244 782, právne zastúpený JUDr. Romanom Majerom, usadeným euroadvokátom so sídlom Vyskočilova 1326/5, Praha, Česká republika, proti odporcovi: Bc. C. J., bytom B. XXX/XX, Prievidza, v konaní zastúpený opatrovníčkou Annou J., bytom B. XXX/XX, G., o zaplatenie 171.223,26 Kč s príslušenstvom, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č.k. 5C/76/2012-197 zo dňa 26. januára 2015, jednohlasne, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti rozhodnutia o náhrade trov konania m e n í tak, že odporca j e p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania vo výške 206,25 Eur, k rukám jeho právneho zástupcu - usadeného euroadvokáta JUDr. Romana Majera, do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Odporcovi sa náhrada trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

V záhlaví identifikovaným rozsudkom uložil súd prvého stupňa odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 214.678,08 Kč s 13,06% ročným úrokom z úveru zo sumy 171.223,26 Kč od 10.03.2011 do zaplatenia a ročným úrokom z omeškania zo sumy 171.223,26 Kč od 12.05.2012 vo výške repo sadzby stanovenej Českou národnou bankou zvýšenej o 7 percentuálnych bodov a vždy takto stanoveným znovu k 1. dňu ďalšieho polroka do zaplatenia a náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia v sume 780,29 Eur a iných trov v sume 206,25 Eur v mesačných splátkach po 2.500,- Kč, vždy do posledného dňa v kalendárnom mesiaci, s účinnosťou od mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku až do zaplatenia, pod následkom straty výhody splátok. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil poukázaním na ust. § 497 a § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, ďalej ust. § 52 ods. 1, § 55 ods. 1, 2 a § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka účinného na území Českej republiky ku dňu uzatvorenia zmluvy, ako aj ust. § 150 ods. 1 a § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) a ust. § 13a ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len vyhláška č. 655/2004 Z. z.). V časti rozhodnutia o náhrade trov konania konštatoval, že odporca mal v konaní plný úspech, preto by mal nárok na plnú náhradu trov konania. Prihliadol však na okolnosti hodné osobitného zreteľa, ktoré podľa jeho názoru spočívali jednak v osobe odporcu, ktorý je v dôsledku utrpenej dopravnej nehody invalidným, má zdravotné problémy a jeho jediným príjmom je v súčasnosti dávka v hmotnej núdzi, pričom dôvody hodné osobitného zreteľa vzhliadol aj v tom, že úver si odporca vzal pre potreby svojho otca, ktorý prostriedky z úveru využil, splátky úveru však tak, ako odporcovi sľúbil, nesplácal, v konaní prejavil záujem o prevzatie dlhu, v dôsledku čoho bolo pojednávanie odročené, ale k dohode o prevzatí dlhu nedošlo z dôvodu spočívajúcom na strane otca odporcu (mal záujem o splatenie len časti pohľadávky navrhovateľa). S prihliadnutím k uvedeným okolnostiam priznal navrhovateľovi len časť vzniknutých trov, a to v rozsahu 50%. V danej súvislosti konštatoval, že navrhovateľovi vznikli v konaní trovy pozostávajúce z trov právneho zastúpenia v sume 1.560,58 Eur, a to za 3 úkony právnej pomoci po 237,34 Eur, 3 úkony právnej pomoci po 59,34

Eur - podľa ust. § 13a ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. vo výške 1-ina, 3 x paušál po 7,63 Eur, 2 x paušál po 8,04 Eur, 1 x paušál po 8,39 Eur, náhradu za stratu času za 4 polhodiny po 13,01 Eur, náhradu za stratu času za 8 polhodín po 13,40 Eur, náhradu za stratu času za 4 polhodiny po 13,98 Eur, cestovné na trase Trenčín - Prievidza a späť po 36,98 Eur za účasť na pojednávaní dňa 18.03.2013, 07.04.2014, 30.04.2014 a 26.01.2015, DPH 20% zo sumy 1.300,48 Eur, čo predstavovalo sumu 260,10 Eur, a z trov za zaplatený súdny poplatok v sume 412,50 Eur. Vychádzajúc z vyššie uvedeného skonštatoval, že 50% zo sumy 1.560,58 Eur predstavuje 780,29 Eur a 50% zo sumy 412,50 Eur je 206,25 Eur, pričom v tejto výške náhradu trov konania v konaní aj priznal navrhovateľovi.

Proti tomuto rozsudku, jeho výrokovej časti, ktorou súd prvého stupňa rozhodol o náhrade trov konania, podal v zákonnej lehote odvolanie odporcu. Poukázal na to, že nakoľko mu bola na základe vážnych zranení v dôsledku dopravnej nehody priznaná invalidita, ale invalidný dôchodok mu priznaný nebol a poberá len dávku v hmotnej núdzi v sume 93,60 Eur, požiadal o nepriznanie náhrady trov a iných trov konania navrhovateľovi, a to na základe ust. § 150 ods. 1 O.s.p., t.j. z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Na podporu svojej argumentácie poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 M Cdo 2/2008 zo dňa 25. februára 2009 a skonštatoval, že z dôvodu svojej zlej sociálnej situácie, zdravotných, osobných, majetkových a zárobkových pomerov je platenie priznaných trov neprimerane tvrdé. S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhol, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok v časti rozhodnutia o trovách konania zmenil tak, že navrhovateľovi sa náhrada trov konania nepriznáva.

K odvolaniu odporcu sa písomne vyjadril navrhovateľ, ktorý poukázal na nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 1030/08 a domnieval sa, že finančná situácia odporcu bola súdom prvého stupňa posúdená adekvátne, keďže mu bolo uložené dlžnú čiastku spolu s úrokmi a náhradou trov konania splácať mesačnými splátkami vo výške 2.500,- Kč. V danej súvislosti konštatoval, že finančná situácia odporcu je síce poľutovaniahodná, ale navrhovateľ túto situáciu nijako nezapríčinil a nemôže mu tak byť na ťarchu. Ďalej poukázal na výšku celkovej dlžnej sumy, na pasivitu odporcu v rámci mimosúdneho vymáhania pohľadávky a taktiež poukázal na pôvodnú výšku zjednaných splátok, na porušenie povinnosti odporcu, v dôsledku čoho došlo k zosplatneniu úveru. S ohľadom na uvedené skutočnosti zastával názor, že súd prvého stupňa rozhodol vecne správne a jeho rozhodnutie by malo byť odvolacím súdom potvrdené. Záverom poukázal na to, že úspešná strana má podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. právo na plnú náhradu trov konania proti strane neúspešnej s tým, že v tomto konkrétnom prípade uplatnil navrhovateľ na súde svoju pohľadávku v celkovej výške 179.723,26 Kč s príslušenstvom, pričom uplatnenie pohľadávky na súde je úplne krajným riešením v prípadoch, kedy pohľadávka nie je odporcom zaplatená dobrovoľne už v rámci mimosúdneho konania. Vychádzal z toho, že každá strana má právo nechať sa v spore zastúpiť advokátom, pričom právo na priznanie právnym predpisom stanovenej náhrady trov konania pri plnom úspechu strany v spore označil za súčasť práva na spravodlivý proces. S ohľadom na skutočnosť, že napadnutý rozsudok je už právoplatný, čo mu malo byť telefonicky oznámené súdom prvého stupňa, sa domnieval, že odvolanie odporcu je oneskoreným podaním a malo by byť odmietnuté v súlade s ust. § 218 ods. 1 O.s.p. Na základe uvedeného sa plne stotožnil s rozhodnutím súdu prvého stupňa a navrhol, aby toto bolo odvolacím súdom ako vecne správne potvrdené a navrhovateľovi bola priznaná náhrada trov odvolacieho konania, alternatívne aby odvolanie odporcu bolo ako oneskorené odmietnuté.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie odporcu je dôvodné a rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo výroku o náhrade trov konania je potrebné zmeniť podľa ust. § 220 O.s.p., a to z nasledujúcich dôvodov:

Odvolaním odporcu bol rozsudok súdu prvého stupňa napadnutý iba v časti rozhodnutia o náhrade trov konania, preto odvolací súd preskúmaval iba túto odvolaním napadnutú časť rozsudku a rozsudok súdu prvého stupňa vo zvyšnej časti, t.j. v časti rozhodnutia vo veci samej, ostal právoplatný a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý.

Z obsahu spisu v preskúmvanej veci vyplýva, že návrhom na vydanie európskeho platobného rozkazu zo dňa 11.05.2012 sa navrhovateľ domáhal zaplataenia istiny vo výške 171.223,26 Kč spolu s príslušenstvom odporcom z titulu porušenia jeho povinnosti riadne a včas splácať príslušné splátky

úveru. V konaní pred súdom prvého stupňa nebolo medzi účastníkmi konania sporné, že dňa 12.05.2008 došlo medzi navrhovateľom a odporcom k uzatvoreniu Zmluvy o úvere č. 3579650873, na základe ktorej bol odporcovi poskytnutý úver v celkovej výške 200.000,- Kč, pri úrokovej sadzbe 13,06 %, RPMN 14,39 %, poplatku za prijatie, posúdenie a vyhodnotenie žiadosti o úver vo výške 1.600,- Kč a poplatku za správu a vedenie úverového účtu vo výške 49,- Kč za každý začatý kalendárny mesiac s tým, že tento sa odporca zaviazal splatiť 84 pravidelnými splátkami vo výške 3.675,- Kč vždy k 15. dňu každého mesiaca, a to so splatnosťou prvej splátky úveru dňa 16.06.2008 a poslednej splátky úveru dňa 15.05.2015, ktorý tak bol dohodnutý ako deň konečnej splatnosti úveru. Predmetnému návrhu súd prvého stupňa najskôr vyhovel v plnom rozsahu vydaním európskeho platobného rozkazu č.k. 5C/76/2012-38 zo dňa 29.06.2012, ktorým uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi pohľadávku vo výške 171.223,26 Kč, úroky vo výške 27.774,03 Kč, náklady vo výške 902,44 Eur, čo celkom predstavovalo sumu vo výške 8.894,30 Eur. V nadväznosti na zrušenie predmetného európskeho platobného rozkazu zo zákona, v dôsledku odporu odporcu podaného dňa 17.09.2012 a doplneného dňa 04.10.2012, súd prvého stupňa vec prejednal a po pripustení zmeny petitu návrhu na začatie konania uznesením č.k. 5C/76/2012-125 zo dňa 04.11.2013 rozhodol na pojednávaní dňa 26.01.2015 napadnutým rozsudkom vo veci samej tak, že zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 214.678,08 Kč s 13,06% ročným úrokom z úveru zo sumy 171.223,26 Kč od 10.03.2011 do zaplatenia a ročným úrokom z omeškania zo sumy 171.223,26 Kč od 12.05.2012 vo výške repo sadzby stanovenej Českou národnou bankou zvýšenej o 7 percentuálnych bodov a vždy takto stanoveným znovu k 1. dňu ďalšieho polroka do zaplatenia, t.j. vyhovel návrhu v plnom rozsahu.

Za danej procesnej situácie dospel súd prvého stupňa k správne mu záveru, že v preskúmvanej veci je pri rozhodovaní o trovách konania na mieste aplikácia ust. § 142 ods. 1 O.s.p., kedy vychádzajú z zásady úspechu vo veci prislúcha právo na náhradu trov účelne vynaložených na uplatňovanie alebo bránenie práva tomu účastníkovi, ktorý vo veci dosiahol procesný úspech. S prihliadnutím na petít návrhu na začatie konania po pripustení príslušnej zmeny, ako aj charakter meritórnej časti napadnutého rozsudku, ktorá nebola napadnutá riadnym opravným prostriedkom a medzitým už nadobudla právoplatnosť, totiž treba za úspešného účastníka konania nepochybne považovať navrhovateľa, a naopak, za neúspešného účastníka odporcu.

Podľa ust. § 150 ods. 1 prvá veta O.s.p. ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať.

Zo slovného znenia citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že ide o ustanovenie výnimočné, ktoré má súdu umožniť, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnuť k zvláštnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov a má slúžiť k odstráneniu neprímeranej tvrdosti. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa treba prihliadať v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých účastníkov konania a je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale treba zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávneného účastníka. Významnými z hľadiska aplikácie ust. § 150 O.s.p. sú tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku (práva) na súde, postoj účastníkov v priebehu konania a pod. (R 82/2006, R 66/1995).

Využitie moderačného oprávnenia súdu vo výnimočnej situácii v nadväznosti na existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa pripúšťa súdna prax spravidla buď s ohľadom na skutočnosti súvisiace s predmetom a priebehom konania, alebo okolnosti súvisiace s pomermi účastníkov konania. Ako dôvod hodný osobitného zreteľa sú tak často zohľadňované majetkové a osobné pomery účastníkov konania. V danej súvislosti treba zdôrazniť, že nejde len o skúmanie pomerov účastníka konania, ktorému má byť uložená povinnosť nahradiť trovy konania, ale aj účastníka, ktorému bola náhrada trov konania priznaná.

Po preskúmaní veci odvolací súd v zhode so súdom prvého stupňa zastával názor, že v danom prípade boli pri rozhodovaní o náhrade trov konania zároveň splnené zákonné podmienky, popri ust. § 142 ods. 1 O.s.p., aj na aplikáciu vyššie citovaného ust. § 150 ods. 1 O.s.p., a to vzhľadom k existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa. Tieto dôvody odvolací súd rovnako ako súd prvého

stupňa identifikoval predovšetkým vo väzbe na aktuálne pomery odporcu, ktorých nepriaznivý charakter však podľa názoru odvolacieho súdu odôvodňuje výraznejšie zníženie náhrady trov konania priznanej procesne úspešnému navrhovateľovi. Odvolací súd sa zamerlal predovšetkým na okolnosti vyskytujúce sa na strane dotknutých účastníkov konania, t.j. ich majetkové, sociálne, osobné a ďalšie pomery, ktoré boli v prípade odporcu ako fyzickej osoby v konaní zdokladované na účely rozhodovania o jeho návrhu na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, ktorému súd prvého stupňa uznesením č.k. 5C/76/2012-149 zo dňa 18.03.2014 vyhovel. Ako totiž vyplýva zo spisu súdu prvého stupňa, odporca v priebehu konania dňa 19.03.2013 utrpel následkom dopravnej nehody vážne zranenia (ťažká polytrauma s ťažkým kraniocerebrálnym poškodením), na základe čoho bol vzápätí hospitalizovaný na Klinike anesteziológie a resuscitácie Fakultnej nemocnice Kráľovské Vinohrady v Prahe a v zmysle vyjadrenia praktického lekára pre dospelých MUDr. Evy Obertovej zo dňa 09.01.2014 absolvoval opakované operácie mozgu, ako aj psychologické vyšetrenie so záverom stredne ťažkého deficitu s výraznými mnestickými poruchami a dysexekutívnym syndrómom, vzhľadom k čomu odporca ani nebol schopný osobne sa zúčastniť pojednávania s relevantným výsledkom.

Vyššie konkretizované skutočnosti sa podstatným spôsobom premietli do charakteru aktuálnych pomerov odporcu, ktoré súd prvého stupňa preskúmaval pri posudzovaní jeho žiadosti o oslobodenie od poplatkovej povinnosti, a na základe vyjadrenia Sociálnej poisťovne zo dňa 03.02.2014 zistil, že odporca nie je v Sociálnej poisťovni evidovaný ako zamestnanec, ani ako samostatne zárobkovo činná osoba, súčasne nie je poberateľom nemocenskej dávky, dávky v nezamestnanosti, úrazových dávok ani dôchodku. Ďalej z výsluchu opatrovníčky odporcu na pojednávaní dňa 26.01.2015 vyplynulo, že odporcovi bola priznaná invalidita, ale nebol mu priznaný invalidný dôchodok, nakoľko na území Slovenskej republiky nemal žiadny príjem, v dôsledku čoho je v súčasnosti jediným zdrojom jeho príjmu dávka v hmotnej núdzi vo výške 93,60 Eur mesačne, ktorú môže poberať len obmedzené časové obdobie.

Na základe uvedeného odvolací súd považuje za zrejmé, že vzhľadom k dlhodobu nepriaznivému zdravotnému stavu odporcu následkom jeho účasti na dopravnej nehode a následným pretrvávajúcim závažným zdravotným komplikáciám s neistou prognózou vývoja v budúcnosti pri absencii akýchkoľvek dávok sociálneho zabezpečenia, boli jeho majetkové, sociálne a osobné pomery zasiahnuté do takej miery, ktorá zakladá dôvodnosť predpokladu, že zaviazanie odporcu popri istine vo výške 214.678,08 Kč s príslušenstvom aj na úhradu trov právneho zastúpenia v zníženej sume 780,29 Eur navrhovateľovi, hoci aj v splátkach vo výške 2.500,- Kč tak, ako rozhodol súd prvého stupňa, by pre neho mohlo v konečnom dôsledku znamenať neúnosnú finančnú záťaž. Odvolací súd bez spochybňovania dôvodnosti uplatneného nároku navrhovateľa a jeho procesného úspechu v plnom rozsahu konštatuje, že ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p. vychádzajúc z ustálenej judikatúry dovolacieho súdu poskytuje konajúcemu súdu možnosť skorigovať neprimeranú tvrdosť prípadného zásahu do majetkovej sféry dotknutého účastníka, spojeného so splnením povinnosti zaplatiť úspešnej protistrane náhradu trov konania vrátane trov právneho zastúpenia, a to práve vo väzbe na charakter jeho súčasných pomerov, ktoré boli v prípade odporcu, prihliadajúc predovšetkým jeho značne limitovaný príjem s otáznou perspektívou zlepšenia, v preskúmavanej veci vyhodnotené ako krajne nepriaznivé. Súčasne vzal odvolací súd na zreteľ, že vzhľadom k pomerom navrhovateľa by sa nepriznanie náhrady trov právneho zastúpenia vo výške 780,29 Eur nemalo zásadne negatívnym spôsobom dotknúť jeho majetkovej sféry.

Vyššie uvedené skutočnosti, spočívajúce predovšetkým v osobitnom charaktere majetkových, zárobkových, sociálnych, osobných a ďalších pomerov účastníkov konania, odvolací súd vo svojom súhrne kvalifikoval ako dôvody hodné osobitného zreteľa podľa ust. § 150 ods. 1 O.s.p. a berúc do úvahy konkrétnosti preskúmavanej veci považoval za primerané zaviazat' odporcu povinnosťou zaplatiť náhradu trov konania procesne úspešnému navrhovateľovi výlučne v časti súdneho poplatku zaplateného za návrh, keďže v danom prípade išlo zo strany navrhovateľa o výdavok obligatórne spojený s uplatnením príslušného nároku súdnou cestou, a to s ohľadom na zachovanie zásady tzv. zákazu reformatio in peius (zmeny k horšiemu v opravnom konaní) v pôvodnej výške 206,25 Eur, v akej priznal navrhovateľovi náhradu iných trov konania súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom po 50%-nom znížení.

Preto odvolací súd zmeneným výrokom rozsudku súdu prvého stupňa postupom podľa ust. § 220 v spojení s ust. § 142 ods. 1 a § 150 ods. 1 O.s.p. zaviazal procesne neúspešného odporcu zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania titulom zaplateného súdneho poplatku vo výške 206,25 Eur s tým, že na náhradu trov právneho zastúpenia navrhovateľa odvolací súd z vyššie konkretizovaných dôvodov hodných osobitného zreteľa odporcu nezaviazal.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a ust. § 151 ods. 2 O.s.p., kedy by v odvolacom konaní procesne úspešnému odporcovi voči neúspešnému navrhovateľovi prislúchala náhrada trov odvolacieho konania. Nakoľko si však odporca náhradu odvolacieho konania neuplatnil, pričom zo spisu mu trovy odvolacieho konania ani nevyplývajú, odvolací súd odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.